

Sak

Uvdal kirke - kister og begravelses

DAGBOK: HÅKON CHRISTIE

Dok. nr.	Dato	Dokument (type, tittel)	Merknader

DAGBOK (Håkon Christie)
UVDAL KIRKE *Kister og begravelser*

Kiste I

20. juni 1978

I søndre ving ligger det to kister etter hverandre helt inn mot sydmuren. Den vestre (Fig. 1) kalles kiste I, den østre kiste II. Kiste I har noenlunde loddrette sider og lokk av tre bord. Det midtre bord ligger noenlunde vannrett, mens sidebordene skrår litt utover. De går inn under toppbordet og skrådd av mot det. Sidebordene er festet til gavlen og kistesidene med trenagler. Lokket går ut over sidene og gavlene. Toppbordet har karnissprofil på begge sider, sidebordene har karniss langs fri kant. Disse bord er ca. 1.8 cm tykke, 50 cm fra hodeenden har toppbordet et latinsk kors skåret ned i vinkelformet skjæring (Fig. 2.) Sidene er nokså loddrette og hviler på bunnen. Sider og bunn er uhøvlede sagbord, med høvlet utsiden, ca. 2 cm tykke. Hver side består av ett bord, bunnen av to. Gavlene består av 3,5 cm tykke bord. Hodeendens gavl har to bord. Gavlen står på bunnen. Lokk og sider har spor av sverting utvendig. Skjelettet er godt bevart, det er noe halm i bolet. Mus har laget bol ved hodeenden og trukket inn avispapir. Skjelettet er tatt opp, og kisten er tatt opp hel, mens lokket, som delvis er knekket er tatt opp i deler.

Kiste II

Kiste II ligger i fortsettelse av kiste I med hodeenden ca. 5 cm fra fotenden i kiste I. Kiste II er dårligere bevart. Lokket er presset ned og delvis morknet opp, og sidene er deformert og delvis smuldret. Fotgavlen er delvis morknet bort. Hodegavlen er i behold. Den har nagler i underkant og sider som viser at den har stått på bunnen og vært naglet til den og at sidene har gått frem langs gavlens sider og vært naglet inn i disse. Sidene har vært loddrette, og i hodeenden har kisten vært 39 cm bred. Høyden er ukjent, da gavlen er morken i toppen og det er uklart om den har hatt flatt eller takformet lokk. Skjelettet er godt bevart og blir tatt opp. I fotenden av kister står en barnekiste hvis hodegavl er noenlunde bevart. Den er 11 cm bred innvendig, vannrett oventil og kisten må ha hatt vannrett lokk. Sidene går frem på sidene av gavlen og er vel naglet til den. Det er trolig at det er et spedbarn som tilhører den som ligger i kisten, kan hende er det en mor som er død i barsel og som er gravlagt med sitt barn. Siden kiste I og II står gavl i gavl og synes være satt ned med hensyn til hverandre, kan det være en familiegrav.

Kiste III

26. juni 1978

I korets vestre del noenlunde i midten er det en nedgravning hvor det ligger en barnekiste og antagelig en annen kiste som ennå ikke er gravet frem. Barnekisten

kalles grav III og kiste III. Den har flatt lokk som er presset ned og morknet, loddrette sider og gavler og plan bunn. Utvendig er bordene Sortmalt. Lokket er festet til gavlene med trenagler. Lokk og sider går frem langs sidene på gavlen. Kisten er 73 cm lang innvendig. Bredde innvendig i hodeenden er 27 cm, i fotenden 17 cm. Høyden innvendig 20 cm i hodeenden, i fotenden 16 cm. I bunnen ligger det huggflis, men det er ingen skjelettdeler og ingen deler av morkne skjeletter. I hodeenden ligger det imidlertid noe brunt hår som har avtrykk av en skalle.

Grav IV

26. juni 1978

I vestre del av koret er det en nedgraving som viser seg å romme to barnekister, kiste III og kiste IV. De er satt ned side om side på samme nivå. Av kiste IV er det bare morkne deler tilbake av sidene og bunnen, i kistens fulle størrelse kan ikke bestemmes. Den har vært ca. 70 – 75 cm lang. I hodeenden har den vært ca. 21 cm bred. Dens høyde kan ikke bestemmes; bordene har sort farge på utsiden. Inne i kisten er det noe hvitt kalklignende over deler av bunnen, men ingen skjelettdeler.

Grav V

4. juli 1978

Grav V og VI ligger i østre del av koret med hode mot syd side om side. De er beskrevet av Jørgen og tas opp i dag. Grav 7 er barneskjelett midt i koret som er tatt opp av Jørgen i går. Grav 8 er et lite barn, muligens for tidlig født. Det ligger i en rull av bjerkenever som er stukket inn mot vestsiden av vestre svill i det opprinnelige skip i 8,8y, formodentlig den gang svalgangen gikk her. Neverrullen er 42 cm lang og er krøllet opp over skjelettet som mangler hode. Det er mulig at det har stukket ut, for de bevarte deler av ribben går ut mot vest til 4 cm fra enden av rullen. Grav 9 er en neverbegravelse av formodentlig et barn som er stukket halvt inn under vestre opprinnelige svill i 8,50y. Her var det ikke bevart skjelettdeler. Bunnen i graven utgjøres av et neverflak 32 cm langt og 12 – 14 cm bredt. Bunnen er hullet og rundt den er det en neverrull, slik at det hele utgjør en ca., 35 cm lang rull. Etter størrelsen må det være et for tidlig født barn.

Grav i kiste

4. juli 1978

Under søndre svill i opprinnelig skip er det satt ned begravelser fra sydsiden. Her var det sval før 1720-årene, og man må anta at de døde er satt ned under svalgulvet. Like øst for vestre opprinnelige hjørnestav ble det funnet to barneskjelett-rester etter hverandre i ca. 10,20x. Det vestre hadde hode i 8,20y, det østre hode i 8,40y. Det var bare delvis bevart. Det vestre er kalt grav X, det østre grav XI. De lå i mørk jord ned på en fastere bunn på ca. +150.

Halvt innunder svillen med hode i ca. 10y ligger to graver med skjelett delvis bevart, det er grav XII og XIII. De er begravet uten kiste. Grav XII ligger lengst syd, og av den er bare underkjeven og brystpartiet med armene delvis bevart. Ryggraden ligger i

ca. 10,20x på ca. +140. Under den er det litt never. Skjelettet er dårlig bevart. Det ligger med venstre skulder litt inn over høyre skulder på skjelett XIII og må være satt ned etter det, men det er sannsynlig at det ikke er lang tid imellom.

Av grav XIII er kraniet og det meste av overkroppen bevart, samt noe av benene. Venstre fot ligger delvis inn under en sten som understøtter svillen der den østre stolpe i søndre ving hviler på svillen. Graven kan neppe være gravet etter at stenen ble lagt. Det kan være skjedd i 1720-årene, da veggen ble bygget, og det er derfor sannsynlig at graven er anlagt i svalen før 1720-årene. På kraniets vestre side er det en liten rull med tynt tekstil samt et stykke av litt tykkere tekstil. Hodet ligger vendt mot syd slik at dette ble oppå hodet etter at den døde var lagt ned. Hele kroppen ligger skjevt halvt over på høyre side, og det ser ut til at bunnen i graven heller sterkt mot syd. Over hoftepartiet på skjelettet i grav XIII ligger det et kranium til grav XIV. Kraniet har en struthette på og noe av struten henger ned over høyre side av kraniet. Samme stoff dekker barnets overarm på skjelett XIII, og denne arm, samt kraniet på grav XIV er sendt til Folkemuseet med Aagot Noss og Trygve Tveit; de er her i dag.

Grav XVI

4. juli 1978

Grav XVI er en grav – midt i skipets vesttilbygg i 7 – 8x. Den er noenlunde bevart, og vi har tatt opp kisten i deler med tanke på bevaring. Den er målt og jeg har laget en rekonstruksjon av den. Den er laget av tynne bord, ca. 2 cm. Lokket har plant dekkbord og to skråttstillede sidebord. Dekkbordet og de fri deler av sidebordene er fasert langs kantene og i endeflatten. Sidebordene går inn under dekkbordet og er fasert av mot dets underside. De er festet til hodegavlen med trenagler. På lokket er malt de tre øvrearmer av et malteserkors i rødt, sinober eller mønje. Om det har hatt en nedre arm er ikke lett å se. Kistens fotende er råtten og gavlenden faller i morkne biter. Hodegavlen har rette sider som viser at kisten har hatt loddrette sider. Sydsiden er godt bevart og står i lodd, men nordsiden er noe bøyet inn. De går frem forbi gavlen og ender i flukt med dens overside og er festet til gavlen med trenagler. Bunnen er festet til sidene med jernnagler. Bunnen er satt sammen med tre deler, et mindre bord som er bredere og en smalere kileformet del på hver side. Disse er festet til midtbordet med et par dymlinger av tre. På undersiden av kistebunnen er det to lister eller lunner som er ca. 5 cm brede og en 1,5 – 2 cm høye. De er festet til bunnen med jernnagler. Den ene listen ligger under hodeenden, den andre nærmere midten. Skjelettet er dårlig bevart og smuldrer delvis når vi tar det opp. Det ligger med overarmene parallelt med kroppen og underarmene i rett vinkel med den, slik at hendene ligger lett over hoften. Syd for hodet ligger det noen fingerknokler. Det er mulig at de er kommet dit senere, eventuelt med mus. Det er muselort på dette sted. Under hodet og overdel av kroppen er det lagt ut en madrass av planter eller urter, muligens humle, prøver er tatt.

Kiste/grav

6. juli 1978

I sydøstre hjørne av skipets vesttilbygg er det en del barnegraver helt inn mot skipets opprinnelige vestsvill. Grav XVII er en barnegrav som er 88 cm lang. Av den er bare øvre del fremgravet. Nord for den ligger rester av en barnegrav med morknet trekiste. Den bærer .....og har vel opptatt svalgangen. Her er det altså ingen fundamenter, men grav. Den lille barnegraven som ligger under grunnstokken har tresider og bunn, men av skjelettet er intet bevart. Den kalles grav XVIII. Den er ca. 52 cm lang, men vestenden mangler, og den kan ha vært lengre. Under den er det rester av en annen barnegrav og vest for den, under enden på grunnstokken ligger det en ca. 30 cm lang neverrull som kan være en barnegrav. Den er tom nå, men det kan ha vært en spedbarnsskjelett i den.

Grav/kiste

10. juli 1978

Grav 19 ligger i skipets vesttilbygg inntil nordsiden av søndre bjelke og mellom østre og vestre bjelke. Den er gravet ned i gjennom grusbakken som dekker sydvestre del av bygget. Graven dekkes av store fyll-lag under gulvet er det flisfyll med kvist og huggflis. Tjæren som er sølt på gulvet har rent ned og dannet en stor sammenhengende kake på ca. 1 m lengde øst-vest. Under den er det jordmasser og grus med knokkeldeler samt brudd av tjærekaker og mye tøy og lær. I ca. + 140 ligger et fastere mørkt lag over midtre del av graven. Det er tjæreherdet jord. Noe av denne kaken er avbrutt og ligger i brudd i sidene. Overflaten er nå så plan og jevn at man kunne tenke seg at det en gang har vært terreng i dette nivå, men det er ikke spor av det ellers i tilbygget, og det er nok derfor en lokal foreteelse. Skjelettet ligger nede på det fast og bene gulvundergrus som er naturbakken. Fotenden er noe høyere enn hodeenden. Skjelettet ligger med hendene foldet over brystet. Ved knærne er det små deler av grunt metall helt inn i hendene; den kan være metallinnvirket stoff. Det er imidlertid intet av stoff tilbake, bare tynne og små stripene av grønt som smuldrer ved berøring. Langs skjelettets venstre side ligger det en stav. Fotenden av den er ca. 3 cm tykk og den er skåret mot den rett avskårne endeparten (Fig. 3). Staven er rundteljet og avtar i tykkelse oppover, slik at den er 1,7 – 2 cm over 15 cm fra fotenden. Staven ligger parallelt med kroppen og er brukket av i 103 cm lengde. Den avbrutte enden ligger opp mot venstre albu. Den avbrukkede delen er ca. 76 cm lang. Bruddet er noe skrått og oppfliiset. Størrelser: staven ca. 179 cm lang, som svarer meget nær til den dødes lengde. Skjelettet ligger noe presset med krok på ryggraden og hodet noe på skrå. For hodeenden av graven er en sten som vel kan ha forårsaket den trykkede stilling. Rett over skjelettet i gulv II er det merket ut et kors med fem jernnagler. Det er vel denne graven som er merket, og det kan tyde på at den døde er en betydningsfull person. Staven kan ha noe med dette å gjøre, men en bispestav er det nok ikke. I toppenden er staven rett avskåret, uten spor etter holk eller fest for noen knapp eller annen pryd. Det er ikke spor etter kiste eller never som den døde kan ha vært gravlagt i.

Grav/kiste

11. juli 1978

Grav 17 er en barnebegravelse i trekister som ligger inntil sydsiden av vestre del av skipets sørde grunnstokks om springer ut vest for vestre sville. Kisten har hatt flatt lokk som er delvis intakt. Sydenden av kisten mangler og må vel være fjernet en gang. De øvrige sider er nemlig forholdsvis godt bevart og bunnen er intakt. På bunnen ligger skjelettet av et barn som er 73 cm langt. Kraniet er bevart i deler og leggbenene tegner seg som hvite spetter mot mørk jord på bunnen. Kisten er 12 cm høy i foreenden og 17 cm bred innvendig målt. I hodeenden er høyden ikke bevart, den er 16 cm høy nå og har vel vært et par cm høyere. Bredden er her 24 cm innvendig. Lengden er 83 cm innvendig. Kisten er ikke naglet men bundet sammen med tvunnde tynne grener som er trædd gjennom ca. 1 cm tykk hule i kistens enkelte deler og bundet sammen ved at grunnen er knyttet. Den er tatt opp i deler og brakt til UO.

Grav/kiste

17. juli 1978

Grav 26 og 27 ligger rett øst for midtstav i skipets midtrom. De ligger med jord over seg. Grav 26 er en voksen, skjelettet helt oppmorknet og bare delvis synlig. Hennes stilling er ikke klar, bare venstre overarm er påvist parallelt med kroppen. Føttene ligger inn under østre grunnstokk. Hodet på skrå mot nord inn mot en stav som ser ut til å ligge i fast bakke og går inn under midtstaven. Langs nordsiden ligger en mørk treskygge som kan være en del av kiste, men det kan være en stav. Det er trerester i skinnen men ikke sammenhengende, og det er ikke sikkert om det er bunn.

Grav 27 er et barn på ca. 12 år. Det ligger med rester av hendene lagt over maven. Over hoftepartiet er et lærbelte med beslag som går rundt kroppen. På begge sider ligger en stav eller pinne som er rundteljet og den på venstre side er brukket og ligger side om side. I vestre del er det noe løse ben i gravfyllingen.

I sydvestre hjørne av skipet ligger det en del begravelser uten å være dekket av jord. Det er bare masser som kan være ristet ned mens gulvet lå. I massene er det funnet middelaldermynt over skjelettene og ikke nyere tids mynt. Over skjelettene lå det en flat sten som hvilte på et par sten direkte på løs jord som dekker skjelettene. Stenene ligger under en utsparing i gulvet fra ma. og må ha dannet fundament for en stolpe eller noe som kan ha stått her i gulvets tid. Dette må være før kirken fikk faste benker i 1620-årene, og det skulle tyde på at gravene er noe eldre en reformasjonen. I vest er det en bjelkestump som begrenser området med graver rett syd for midtmasten. Mot nord begrenses gravfeltet av en forhugget bjelke i vestre del og en 95 cm langhøvlet bordstump som kan være del av en kiste, men den må være lagt ned som løs del. Helt i vest ligger det et løst krani som har fått nr. 28, selv om det ikke er en grav. Halvt under søndre grunnstokk ligger kraniesskallet til et hode, det har fått nr. 30 uten å være grav.

Grav/kiste

17. juli 1978

Grav 29 er et barn i toårsalderen ifølge professor Gisle Foss, som tar opp og undersøker noe av skjelettmaterialet i dag. Skjelett 29 har tekstil om hodet og overkroppen, samt under hofter og lår. Disse deler er tatt opp hele og pakket og beskrevet av Aagot Noss og Gunvor Schönnung som er her fra Folkemuseet for å ta opp og undersøke tekstiler. Den lille ligger med hendene krysset over brystet. Høyre hånd har bevart hud. Etter at disse er tatt opp, ligger det tre tilbake side om side. Den nordre, grav 32, har en rull av lær rundt annen og nakken og tekstil viklet om hodet. Overkroppen har også tekstil, og hodet og overkroppen er tatt opp i to deler. Armene ligger over maven, slik at den ene hånd ligger over den andre arms albue.

Tekstildeler og knokler går sammen til Folkemuseet. Mens skjelett 32 er en kvinne, er grav 31 en mann. De ligger umiddelbart inntil hverandre og i same nivå, og de kan være satt ned samtidig. Det er ikke påvist kiste eller bunn. De ligger med føttene inn under østre grunnstokk. Inntil sydsiden av 31 ligger et barneskjelett, grav 33, som går halvt inn under søndre grunnstokk. Skjelett 31 har hendene lagt over brystet. Venstre arm ligger opp mot høyre skulder, høyre arm mot venstre hofte. På hodeskallen er det rester av hår. Over nedre del av ansiktet og overkroppen er grønt klede, på hendene rødt stoff, virkede votter. Over høyre og venstre hofteben er det mørkt klede. Her tas skalle, overkropp over på et brett. Hoftene tas for seg. Grav 33 er et barn. Det ligger skrått på venstre side med hodet vendt mot nord, tett inntil grav 31. Meget tyder på at 31, 32 og 33 er begravet samtidig, i alle fall som en samlet gravanlegg. Hendene ligger samlet over bekkenet. Rundt hodet er det viklet lin og dette er sydd til et mørkt klede som går rundt halsen. Videre ned over kroppen er det klede, også over armer og helt til hoften. Hodet og overkropp er tatt for seg i en eske.

Grav/kiste

18. juli 1978

Grav 34 ligger med foten inn under skipets sydvestre hjørnestav. Bare høyre legg og fot er gravet frem. På høyre fot sitter en lærsko med snøring. Skoen er tatt opp. Denne grav må være eldre en kirken. Ikke bare ligger fotenden inn under hjørnestaven, men overkroppen må ha fortsatt ut under svalens vestsvill, en plass som neppe kan brukes etter at kirken var bygget. Graven har ikke spor av kiste. Rett syd for grav 34 ligger grav 35 som går inn under stavens sydside med knær, legger og føtter. Under skelettet er det mørk fet jord, men ikke sikre spor av kiste. Under grav 35 ligger grav 36. Den er helt morken skelettet og har rester av trekiste. Den ligger på ren bakke + 107. Nord for den stiger ren grus bratt opp. Grav 37 er en nedgravning i skipets nordøstre del. Den er gravet ned i den meget harde morenegrusen som danner plant terreng i denne del av kirken ca. 10 cm under gulv II. Graven er bare gravet ca. 15 cm ned, den er ca. 50 cm lang og ca. 25 cm bred på det bredeste. Den er fylt med uren grus. Det er ikke funnet knokler eller skelettrester i innsiden, men etter formen har vi anslått det til å være en barnegrav. Graven ligger 11,5y, 6,5x, like syd for nordre grunnstokk. Grav 38 ligger i

nordvestre del av koret i 6,5x, 13,5x. Den er gravet ned i den faste, rene bakken som danner sider og bunn. Graven er ca. 85cm lang. På bunnen som er 47 cm under skipets østsvill, er svake rester av et barnekranium og enkelte mørke spor ved bukhule og føtter. Sydsiden av graven henger noe utover graven, mens nordsiden skrår opp utover. Hodeenden går ca. 25 cm inn under svillen og graven er vel neppe plassert her mens denne kirken sto. Fotenden skjærer så vidt inn i stolpehullet i 14,5y, 7x. Det ser ut til at graven er yngre enn stolpehullet.

Grav/kiste

23. juli 1978

Grav 39 ligger under østre grunnstokk i skipet i ca. 6,20x. Graven er ca. 70cm lang og ca. 30 cm bred, og bunnen ligger ca. 60 cm under grunnstokken. Den var fylt med nærmest ren grusjord. På bunnen lå det enkelte små rester av organisk materiale, muligens deler av barneskjelett. Det er vel derfor trolig at dette også er en barnegrav. Den kan umulig være anlagt etter at denne kirken ble bygget og må vel, sammen med et par andre graver, fortelle at det har vært kristen gravplass her før denne kirken ble bygget. Grav 40 ligger i skipets vesttilbygg. Av dette er bare fotenden av skjelettet avdekket opp til noe over knærne. Det er ikke kistedeler påvist, men skjelettet er i behold. På føttene var det lærsko. Disse er tatt opp, men resten er latt tilbake. Hodedelen er ikke utgravet. Graven ligger på samme nivå som grav 16 og 19 og ligger i en 6,8x. Det kan se ut til at disse tre graver er anlagt i vestrebygget side om side. Grav 41 ligger i nordre del av skipets vesttilbygg. Av graven er bare østre halvdel gravet ut til bunns. Her ligger fotenden på et skjelett godt bevart. Det er avdekket til noe over knærne. Det er ikke spor av kiste. Graven er dyp. Bunnen ligger på +86. Gravens østende ligger loddrett under vestenden av nordre grunnstokk. Graven dekkes av den bjelken som har ligget under gulv II i vesttilbygget og kan neppe være gravet ut etter at denne bjelken var lagt inn, hvilket vil si at graven skulle være eldre enn vesttilbygget. Den kan vel heller ikke være anlagt etter at svalen ble bygget vest for skipet, for den har vært ca. 120 cm bred og avstanden fra graven til skipets østsvill er ca. 75 cm. Mest sannsynlig er det nok derfor at grav 41 er eldre enn nåværende kirke.

I sørøstveg liggende to kister etter hverandre huk imot sydmuren. Den vestre hallskjelk I, den østre kiste II

Kiste I har nornlunne loddrette sider og lokk av tre bord. Det midtre bordet ligger nornlunne vanvært, mens sidebordene ligger skrått innover.

De gjer inn under trappløpet og står opp mot døra. Sidebordene er forskjellige i gavl og bunn med brennagen holdt på ut over sidene og gavlene. Toppbordet har hørnprofil på begge sider, sidebordene har hørnris

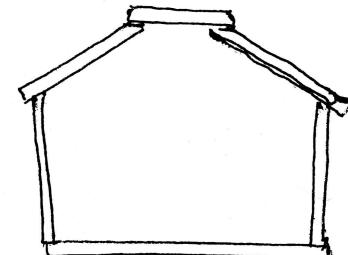

Fig 1

^{Fig 2} Langs fra kant. Dens bord er ca 1,8 cm tykt. 50 cm

fra hodeenden har oppslørret et takvisk hørs skjerd med i vinkelrett utgående.

Sidene er nokså loddrette og hviler på bunnene. Sider og bunn er utvendig møybord, men hvilet i vridde, en leirhylle. Denne delen svarer av til bord, bunnene av to gavlene består av 3,5 cm tykte bord. Hodeendress gavel har to bord gavlen står på bunnene. Lokket og sider har spor av surting ukjendig.

Akylekket er godt bevart, deler mot halen i lokket. Den har laget boltet hode- undra og brukt inn avispaper. Akylekket er tatt opp, og her kan en tatt opp hel. mens lokket, som delvis er knust, er tatt opp i deler.

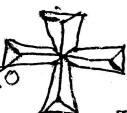

Fig 2

Vrådal kirke. Kjeld II

20 juni 1978 ②

Kiste II liggende i forstikkelen av kiste I med hodeenden en 5 cm fra fotenden i kiste I. Kiste II er dårligere bevart. Lokket er præret ned og delvis mørket opp og sidene er deformert og delvis smuldret. Takgavlens er delvis mørket bort. Stodelgavlens er i behold. Den har nogen i underkant og sider som viser at den har stått på bunnene og over nogen tid der og at sidene har gått frem langs gavlene sidene og over nogen tid i disse. Sidene har vært loddrette og i hodeenden har kisten vært 39 cm bred. Høyden er ukjent da gavlen er mørket opp og deler nede i den har hatt platt eller takformet lokk.

Akylekket er godt bevart og dels tatt opp.

I fotenden av kisten står en brennesteins høi høggrav i nornlunnebevant.

Den er ikke fullt unormalig, vanvært unikt og koden må ha hatt vanvært ikke. Sidene går fram på sidene av gavlen og er vel nogen til dem. Det er krokket av deler av et spissbarr som brennesteinen ligger i kisten, brennesteinen er delvis mørket ned i brennesteinen og rommen gravd ut med nitt barn. Sidene I og II var gavlen gravet og ligga i bare saltned med høye i brennesteinen han antar vi var en femtildrøgrav.

Urdal kirke Kiste III

26 juni 1978 (3)

I kirkens vestre del nedenfor i midten av den utgraving hvor det legges en barnehals og antagelig en annen hals som ennå ikke er gravet fram. Barnehalsen høllas grav III og kiste III. Den har flatt tette ører og presset ned og mot hverandre så drog gavlen og plattet bunnen. Utvendig er bordene rosmalt. Loddet er ferdigstilt gavlene med krenagen. Hals og ører går fram langs sidene på gavlen. Kistens 43 cm lang innside. Bredder utvendig i hodeenden 40-27 cm, i fotenden 17 cm. Høyden innside 20 cm i hodeenden, i fotenden 16 cm. I høyden liggende del huggesflis, men det er ingen skydelik deler og ingen deler av mosaiken står igjen. I hodeenden liggende inn i dørslid mot hvitt hår som har uttrykk av en skalle.

Urdal kirke. Grav IV

26 juni 1978 (4)

I andre del av høyt i den utgraving som vi var seg i nedenfor til barnehalsen, kiste III og kiste IV. De er nattmedsiden om natt på samme nivå. Av kiste IV er det bare mosaiken deler hittil av sidene og bunnen, og kistens fullstendige form ikke bestemt. Den har vært ca 70-75 cm lang. I hodeenden har den vært en U-formet. Den har høyt hatt høyde over mosaiken; bordene har sort farve på utvendig. Inn i kisten er det noe hittil høkliggjort over deler av bunnen, men ingen skydelik deler.

Uvdal kirke Grav/hiile.

4.juni 1948

Grav II og VII ligger i østre del av koret med hodet mot øst og ryggen mot vest. De er begravet av Yrjén og tas opp i dag. Grav VII er barmeligst midt i koret som er tatt opp av Yrjén i gass. Grav 8 er et lite barn, muligens fra lidlig føds. Det ligger i en null av høyden som er skjult inn mot vestmuren av koret so ill i det opprinnelige skip, framodentlig den gang kongsgangen gikk her. Kremulum er 47 cm lang og er krollt opp som steglekket som man gjerne hadde. Det er mulig at det har skjult ut, for det hvørst detta av nivåen går ut mot vest like 4 cm fra enden av kullen.

Grav 9 er en mørkegravelse av formodentlig et barn som er skjult bort inn under restene opprinnelige soill i 8,80 g. Hn var delvis bevarat. Skjelelementer bleimur i grav utgjør av et mørkplat 32 cm langt og 12-14 cm bredt. Bleimur er høyt og mindre enn det en mørkull slik at dets høyde er ca 35 cm lang null. Dette stedet må det vere vært et for lidlig føttlærer.

Uvdal kirke. Grav/hiile.

4.juni 1948

Under nederste soilen i opprinnelig skip under salen med begravelser fra sydenden. Her var det real utgang fra 1420-årene, og man må anta at de døde er røft ned under steinplatene. Høye øst-for vestre opprinnelige fjernmatare ble del plassert til barnesenglekt-resten etter hverandre i ca 10,20 x. Det østre ladeet høst i 8,70 g, det østre høst i 8,40 g. De var bare delvis bevarat. Østresten er kalt grav X, østresten grav XI. De blei markert ned på en facke bunn på ca +150.

Høstet inn under soilen med hodet i en 10 g legges to graver med steglekket delvis bevarat, dels grav XII og XIII. De er begravet uten hode. Grav XII ligger lengst nede, og av den er bare underkjernen og langspartiet med armen delvis bevarat. Ryggplatene ligger i en 10,20 x på en + 1,40. Under den er det litt mørkt. Skjelelementer er delvis bevarat. Det ligger med omsteben skulderen inn over høyre skulder på skjelett XIII og man kan se deler av del, men ikke sanusymetrik at det ikke er lang led nullinn.

Tveit kirke. Gravskifte.

4. juli 1978

Av grav XIII er kranium og deler av ryggradspunktert samt noe av lunge.
Værdi å ligge dørs innunder en av de mindre vinduer etter at den østre
døren i sondringen blir på sittende. Graven har ikke vært grøvd etter at skatten
ble lagt. Det kan være skyld i 1930-årene, da overgangen til 1940-årene
var nærmestliggjeliggjort gravene er anlagt i valun for 1930-årene. På kraniums værste
sida er det en liten null med høyest dekketilstand et stykke øverst ved hjelpeleirene.
Hodet ligger vendt med øye til sin øst dørr til oppå hodekassen etter at den andre har lagt
møn. Den kneppen ligger eksplosivt mot hodekassen på høyre side og det er ikke et tilfelle
at kneppen i gravens helle er godt motsyd. Over hofteknepen på skydellet i
grav XIII liggende et kranium til grav XIV. Kraniet har en strukkekk på øy-
ret av strøksler henger ned over høyre siden av kraniet. Samme stoff det fin-
ner vi også på skydellet XIII. og denne armen har kraniet på grav XIV er
sendt til Tønsberg med Dagot Noss og Trygve Tørst, da ubru i dag

Tveit kirke Gravskifte Grav XVI

Juli 4 1978

Grav XV er nederst i en av de kraniumene til et barn og nedenfor av de øvrige
ryggmarginalene. Skydellet liggende innhøyt i gravdalen mellom kalksteinen, litt lavere
deler maktig av den nederste del av skydellet XII er blitt fjernet da XV ble lugraadt.

Grav XVI er en grav-muldi i steinblokkbygg i 7-8x. Den er uregelmessig bua ut
og i hvert fall opp høstet i deler med tannet på bivarening. Den er smalt og pigghardtet og
med en relativt stor arvad. Den er lagt av lysesteinsblokkar og høstet har plant dekketord og
to stokkstiller i sidetord. Døkkhordet og de fire diller av ristborden er faste langs
kantene i midtparten. Ristborden gari ikke innan dekkhordet og er festet med
diks understiene. Den følles til hodegaarden med trengsler. På hovedet er mælt
de tre øvre armer av en mælkesirkos i holt, eineste uten utbue. Den desse har
hatt en mælmann i midten til å si. Resten følles i rakkene og gaularven faller i
mørkeste liden. Hodegaarden har relativt store rom innenfor hovedet har hatt to døkket
sider. Sydelidet i godlitteret og øst-siden, mens vest-siden er mælt syd i inn. De øvre
armene følles gaularven i plikt med ditt vennende og en pike til gaularven med en
maglen. Bunnens er føllet til midten mellom trengsler. Bunnene er rakt innover

V Nodal kirke Gravskrifi Grav XVI

4 juli 1978 (9)

av kredsløp, et mindre bord som er brettede og en smalere tilleggsmurt del på hver side. Dette er plassert ved midtborrel med tilspissinger mot bre. På innadressiden av mokkabunnen i det to leste delen kommer noe ut en 5 cm bred og en 15-20 cm høy. Den følger opp til bunnen med formasjoner. Den øvre lesten legges under denne holdende, den andre nærmere midten.

Mogdelen er delig bevart og mureldelen delvis mørkt etter at det er tatt opp. Det ligger mellom ~~hodet~~ ~~hodet~~ overarmen parallelt med kroppen og underarmen ikke buket med den, slik at hundene legges litt over hoftebunnen. Høyde fra hode til leggen del viser fingerhundene. Det er nærtlig de er kommet ditt unntak, mukkellan vises. Det er et morsel av på dette sted. Under hodet og øvre del av kroppen er det lagt ut en maddras av plankebunn nærlært, miltliggende himmel, pølser og telt.

Nodal kirke kiste/grav

6 juli 1978 (10)

I sydøstre hjørne av skipets vestklyvigg i det en del barnegraver helt inne mot skipets opprinnelige øvre kile. Grav XVII er en barnegrav som er 88 cm lang. Av den er brennende del framstilt. Nedenfor den ligger resten av barnegraven med morkhet trukket. Den ligger under den utspekkende del av brennende gravmestolen i det opprinnelige skip. Denne brenner fullstendig ut og har ikke oppstått valganger. Den er ikke altså i utspringfundamenter, men gravens lille barnegrav som ligger under gravmestolen har brenn og brenner, men avsligget av sirkel av varmt. Den kalles grav XVIII. Den er en 57 cm lang, men vedvarende mangler, og den kan ha vært lengre. Under den er det også en annen barnegrav og ved for den, innden på gravmestolen legges det en 30 cm lang mørkell mukkell som har vært en barnegrav. Den er tom nå, men det kan ha vært en gravmestol i den

Vrådal kirke Grav/kirke

10 juli 1948 (11)

Grav 14 ligger i Nørreby sørkantbygg. imidlertid nordsiden av vinduet lyset og mellom økne og venstre lyset. Den er gravet ned i gresset og gruslaget som dekket sydvestre del av bygget. Graven danner en stor fyll-tog bue der gulvet med plisfyll nedover og henges opp. I gravrommet er det ikke spult har vært ned og dørene varst sammenhengende klatre på én av lungene øst ut. Under den er det jordmasser og grus med steinblokker samt leiret av hjørnekakene og nye tøy og ear. Geit 140 ligger et fjerde vinduet her midt i den østlige delen av gravten. Det er hjørnereddel grus. Den av denne boken er utvendig og ligger i krusa til venstre. Området er på plan og jevn av man hinner klatre også denne gang har vært hengende i døkket nede, men det er ikke spor av det her i kruset, og det er ikke degra som skal friskeles. Nærlekket ligger midt på den fjerde og høyeste delen av grusen med en mørk bokstein. Det ligger nærmest høyre av hoveddelen. Nærlekket ligger med høyden følger sin lyshet. Det ligger øst av den andre delen av gravet nært alle bokstein til hoveddelen; det kan være metallverkets stoff. Det er innidrettet med en stoff hettebuk, boks hjemme og små skjegge av grist som munderer ved berøring. Hengs regelrett i vredet nede

Vrådal kirke Grav/kirke.

10 juli 1948 (12)

ligger delen nede. Det ligger av den er en 3 cm lysh og den er relativt nært med den nede av hovedet i kruset. Når den er rømt ut og avtar i dybden oppvarmes slik at den er 1,7-2 cm over 15 cm fra foliedelen. Det ligger parallelt med krysset og er berekket av 103 cm over lungen. Den østvendende delen ligger opp med andre altver. Den østvendende delen er ca 96 cm dypt. Bredden er ikke
Fig 3
skrapt og oppfyllt. Det ligger et stort ca 149 cm langt monterer nøytralitid den østlige lungen. Nærlekket ligger øst foran med høyde på krysset og høstet med på høyre. Det høste enden av gravet er en stor rom der han framstår den høyeste skiften. Rett over krysset i gresset er det nethet med et rom uten fram for mye grus. Det er vel denne gravet man er merket, og det kan tyde på at den ikke er en begrensing i fritt form. Man kan ha vært redd ikke å
gjøre, men en beskyttet mål mot him. Et oppmålt rom står ikke anslått ikke opp ikke
alle ikke ført for over knapp ikke annen pris. Det er ikke spesielt høye høye ikke ikke ikke
den ikke har vært gravd i.

✓ Ørdal kirke Grav/kirke.

11 juli 1948

Grav 17 er en barneluggravell i krematormen ligger under en sydriende av venstre del av steipels øvre gravmøstokk som springer ut vest fra verkresset. Riket har brukt plakts teknikk men er delvis murret. Sydriende av hviletauen nedenfor og nederst øvre spennet i gang. De øvrige sider er mulig forholdsvis godt bevart og hviletauen er intakt. På hviletauen ligger et spesielt stort stort barn som er 13 cm langt. Håndleterne ligger i deler og leggernes tegn er ikke godt synlig på hviletauen. Kirken er 12 cm høy i forkroppen og høydevidden innredet med. Hodetinden er høyden tilstørrelse, den er 10 cm høy og har velformet par av høyre. Bruddene er her 24 cm innredet. Hengden er 83 cm innredet. Kjelleren innenfor har hviletauen med hvilende hviletauen med høydevidden 14 cm og høydehullet i sirkus under delen og hviletauen sammen med at gravene er høyført. Denne last opp i deler og brukt til 118.

Ørdal kirke Grav/kirke

17 juli 1948.

Grav 26 og grav 27 ligger rett døst for midtstaven i steipels midtkrone. De ligger med fjell over seg. Grav 26 er en oval形, steipelslettet opprørskretet og bare delvis synlig. Gravdannens stilling er ikke klar, bare hviletauen ligger i papir parallelt med kroppen. Toflunnen ligger inne under den gravmøstokken. Hodetinden mot nord ligger inne med en sløyfe som er ut til å legges i fast bakhle og går inne under midtstaven. Høyden nordenden ligger inn mot brystet og høyden i del av hviletauen, men det kan være en stas. Det er ikke vist hvilende men ikke sammenhengende og delene ikke sammensatt om alt er hviletauen.

Grav 27 er et trær på ca 12 år. Det ligger med reshet av treuddel-lagt over med overhøykspakken. Et arbeid med belag over gaten mot kroppen. På høyre side ligger en stas med pinnene minst i mindelget og ditt på venstre side i brattheit og liggende lag sideran side. Ytre valre del av del over liggende liggende

Vedal kirke. Gravskille.

14 juli 1948 (14)

I sydvestre hjørne av klippe liggende i delen med gravfeltet uten å være dekket av jord.
Det er bare ~~større~~ mauer som har vært reist med mur på oversiden. Ytre muren
er del primitiv mursteinmur derav. Den skyldes muren og ikke muren tids mygt
over skyldene i delen plasert som hvile på et par stein dørkler på leir fra
som danner skydeliggjøring. Murene ligger nedenfor utgravningsgrøften på maa.
og må ha dannet fundament for en stolpe eller noe som har stått her i
gammel tid. Dette var først sett på kirkens 1670-areal, og det
stilles tydelig at gravene er noe eldre enn reformasjonen. Tørt er det en bygd
stump som legges over med gravene nedenfor fra middelalderen. Mot nord legges
gravfeltet om følgende måte: øvre del og en 95 cm lang dør ved hovedinngangen som
kan være del av en kiste, mens den nede var lagt slik som den var i del. Nelli
var ligget i døthuken når han var haft nr 28, rett ovenfor døren
i en grav. Kistet under sondre gravmælket ligger kraniet høstet av en konge
der han fikk nr. 30 uten i en grav.

Vedal kirke Gravskille

14 juli 1948. (15)

Grav 29 er et barn i to år alderen ifølge professor Gile Torn, som tar opp
og undersøker noe av skyldet materialts dag. Skyldet 29 har huklet av
hodet og overkroppen samt neder hopen og inn. Disse deler er tatt opp hele og
partiellt og hermed av August Nansen Gunnar Schiønnim og kommantert på folke-
museet først tatt opp og innunderstøt hukkelen. Den lille ligger med hukken
oppover hukket. Høyre hånd har bevart huk. Det er det du er tatt opp,
ligger det her hukket nede over side. Den andre, grav 32 har ~~ett~~ en rull av ha-
nden på hukken og nakkun og hukket viklet om hodet. Overkroppen har også
hukket, og hukket og overkroppen er tatt opp i to deler. Barnet ligger over maven
slik at den nu hukket ligger over den andre armen alene. Hukkelen deler og hukkelen
går sammen til hukkemøset. Murs skyldet 32 er en hukkemøse, er godt grav 3.
i maven. Den ligger inn i dølt murlitt hukkende og i maven nede, og de har
vært rull med hukkelen. Det er ikke påvist hukkende over maven. Det ligger ikke ~~ett~~
føttene inn under østre gravmælket. Hukkelen er ikke viklet. Det ligger i muren skyldet
grav 33 men går føttene inn under sondre gravmælket. Skyldet 33 har hukkelen lagt

Nordal kirke Grav/kiste

17 juli 1978.

(16)

over krysset. Venstre arm liggende opp mot høyre skulderen, høyre arme mot venstre høyre. På høyre hånd og armen har det vært en del rødt og grønt klede, også huden vidt stoff, innknekter. Over høyre og venstre høyre er det mørkt klede. Det tas stølle, overstopp og hatter over på et kult. Koplene ses for seg.

Grav 33 er et barn liggegående strakt på venstre side med hodet vendt mot nord til høyre for grav 31. Megler lyder på at 31, 32 og 33 er liggraver samtidig, i alle fall som en samlet grav-anlegg. Hendene ligger samlet over høyre hånd, høyre hånd har det røkt inn og dette er tydelig til et mørkt klede når går inn mot halsen. Undermed overkroppen er det kledd, også over armen og helt til hofte. Hodet og overkroppen uttalt fra seg i en leie.

Nordal kirke Grav/kiste

18 juli 1978

(17)

Grav 34 ligger med føten inn under nyppe i sydvestlig hjørnestav. Bare høyre legg og fot er gravet fram. På høyre fot sittet en lassert med autering. Hender tatt opp. Denne grav var en del av en kirke. Ytterhånden ligger på huden inn under hjørnestaven, men overkroppen må ha ført sammen med understallen vidstille, ^{en plass over} nyppe han ligger etter at kirken var bygget. Graven har ikke spor av hvile.

Rett opp fra grav 34 ligger grav 35 som går inn under stavens sydside med hender, legger og føtter. Under skyttelbladet mørk percord, men ikke nyppe synlig her.

Undergrav 35 ligger grav 36. Den mørkt mørkum nyppelet og har rester av hvit hank. Den legges på en bokke på 107. Nær fjorden skjeggen synes bratt opp

36
36

✓ Verdal kirke. Grav/kirke

23 juli 1978 18

Grav 37 er en nedergrav i en grønneslakt i den meget
hårde murenstein som danner planteterräng i den del av kirkun en man under
galleri. Graven var grävd ca 15 cm ned, den är en 50 cm lång och ca 25 cm
bredd på den breddaste. Den är fylld med uran grus. Det finns flera stora och
skaliga stenar inuti, men ej förrän har vi anslutit det till äldre kyrkogård.
Graven ligger 11.5 y, 6.5 x, likt grav 36 vid gränsstaket.

Grav 38 ligger i nordvästlig del av koret i 6.5 y, 13.5 x. Den är grävd ned i
den fasta, mura kullen som danner väggen och botten. Graven är ca 85 cm lång.

På botten finns en 4 cm stor slagskärvit, en svart röda avslams-
bruninre och mörkt mörkergrön spetsad buckla och föder sydöstra av gravens
huger norr om gravan, men vid sidan denna syns oppökarna. Högden i den går
ca 15 cm innan under solnen ^{gravan} och näppe placeras här nuas denna hukur
söder. Földen syns i vridning i slagskärvit i 14.5 y, 7 x. Detta är det
al gravan är yngre än slagskärvit.

Verdal kirke. Grav/kirke

23 juli 1978 19

Grav 39 ligger inuti östra gränsstaketet i släpet i en 6.20 x. Graven är en 70 cm
lång och 30 cm bred och botten ligger ca 60 cm under gränsstaketet. Den
var fyllt med uran med en grusgröd. På botten ligger det mörkt mörkbruna
av organisk material, miltigas där av bronskäppell. Detta väl avsyr
mötigt dels ovan och under botten. Bucklan i mitten var anslagt till
det dörrhuset som ligger, och minst, sammans med flera andra gravar,
förlorat del har varit bronskäppelna här för domare hukur till legget.

Grav 40 ligger i slagskärvitlägg. Av detta är huvudplunden är slagskärvit och
det är givetvis uran. Detta är en bronskäppel som är slagskärvit i botten.
På botten har det lärts. Dessa är talliga, men röda och lätt rödakt. Högden
är också uran. Graven ligger på samma nivå som grav 16 och 19 och ligger i en
6.80 x. Detta är det till denna tre gravar är anslagt i uranlägget sällan
söder.

✓ Nordan kirke. Grav/kirke

23 juli 1948 (28)

Grav 41 ligger i nordre del av stigens vestkillebygg. Den gravene er bare østre halv del gravet ut til høyre. Her ligger pokummen på et øyeblikk godt bewart. Det er avdækket litt noe over kummen. Det er ingen spor av kiste. Graven er dyp. Birummen ligger på +86. Gravens østende ligger loddrett under østverkmenen av nordre grunnmurstein. Graven deler av den bygningen har ligget innunder gaten i vestkillebygget og han nyppe var gravfeltet ikke at denne bygningen var lagt inn, hvilket vil si at gravene skulle være døde inn vestkillebygget. Den kan vel heller ikke være anlagt etter at sørhaugen var oppført ved stigene, for den har vært ca 120 cm høy og avstanden fra gravan til stigens verker er ca 75 cm. Mest nærmestlig er det antakelig at grav 41a ligger inn den nivårmende kummen.